

Jugoslavija pristopila s paktom k totalitarni trozvezi

Pakt ne vsebuje vojaškega sodelovanja

Jugoslovanska zastopnika in predstavniki trozveze Berlin-Rim-Tokio podpisali pakt v torek na Dunaju. — Nemirno razpoloženje se v Jugoslaviji še ni poleglo.

Dunaj. — Dolgo odlašani, toda z gotovostjo pričakovani pakt, s katerim se je Jugoslavija zvezala z državama osišča, Nemčijo in Italijo, ter s totalitarno trozvezo Berlin-Rim-Tokio, se je podpisal v tem mestu v torek popoldne in s tem so totalitarci pridobili v svoj tabor zadnjo državo na evropski celini, od katere se je nekoliko pričakovalo, da se jim utegne upreti. Izvzemši Grčije na skrajnem jugozapadu, ki je v direktnem oboroženem odporu, ter Portugalske na skrajnem zapadu in Švedske na skrajnem severu, kateri se krčevito oklepate svoje nevtalnosti, je zdaj vsa evropska celina pod direktno kontrolo osišča.

Belgrad, Jugoslavija. — Med tem, ko so vsi listi prinesli v torek popoldne v posebnih izdajah poročilo, da je Jugoslavija končno podpisala pakt s trozvezo Berlin-Rim-Tokio, je pa bilo vojaštvo v vseh garnizijah do popolnosti pripravljeno, da nastopi, ako bi kje izbruhnile demonstracije ali se kazali znaki vstaje. Iz cele države so namreč še vedno deževale v prestolico protestne izjave, in sicer tako ostre, da je obstajala resna nevarnost nemirov.

Pred odhodom Cvetkoviča in Cincar-Markoviča, na Dunaj so se razširale tudi grožnje, da bodo voditelji, ki so odgovorni za to "izdajo," kakor se žigosa podpis, plačali svoj čin s smrtjo. V resnici so se ukrenile izredne varnostne priprave na vlaku, ki je odpeljal oba diplomata od tukaj. Anglija pa je po svojem poslaniku v Belgradu, Campbellu, izrekla takorekoč zadnje opozorilo, ko je v posebnih notih povdarila, da se Jugoslavija "vara," ako misli, da bo njen čin britanska vlada prezrla. Grčija pa je, kakor že poročano, izjavila, da bo podpis smatrala za "sovražni čin."

Kot že omenjeno, je več jugoslovanskih častnikov pobegnilo preko meje na Grško, kjer nameravajo vstopiti v tamkajšnje armado. Jugoslovanski poslanik v Moskvi, M. Gavrilovič, pa namerava, kakor se trdi, oditi v London in tam ustvariti separatno jugoslovansko vlado, nasprotno Nemčiji.

BROWDER MORAL NASTOPI TI KAZEN

New York, N. Y. — Federalno sodišče je izdalo v ponedeljek ukaz, da se mora tajnik komunistične stranke, E. Browder, zglasiti drugi dan, da bo nastopil kazen štirih let zapore, na katerega je bil svoječasno obsojen zaradi napasnih podatkov, ko je zaprosil za potni list.

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

trolo nad tem ozemljem z namenom, da najde tam možnosti za nadaljevanje evropske vojne." Kljub omalovaževanju dejstva pa nemški diplomatski krogi niso mogli prikriti zadovoljstva nad tem, da se je Jugoslavija končno podala. Izjave se slišijo, da je bila ta država zadnja ovira, da se ni prišlo do nazijskega sunka proti jugu, ter, da je zdaj tega udarca pričakovati v najbližji bodočnosti.

FORD POKLICAN NA ZASLIŠEVANJE

Detroit, Mich. — Od vladnega odbora za dejavne odnose je sta dobila zadnji ponedeljek poziv, da prideta na zasliševanje, avtomobilski industrijalec Henry Ford in njegov sin Edsel, ki je predsednik Fordove družbe. Zasliševanje se vrši glede peticije, ki jo je vložila CIO avtomobilska unija, da se v Fordovih tovarnah izvede volitev, ki naj določijo, katera unija ima pravico zastopati delavstvo pri pogajanjih s Fordovo družbo. Družbin advokat je skušal doseči razveljavljenje tega poziva, a ni bil uspešen. Pri tem je izražal staro trditve, da je CIO kontrolirana od komunistov in, da bi bila Fordova tovarna ter z njo celo narodno obrambno delo ogroženo, ako bi v tovarni dobila CIO odločujoč vpliv. — Advokat delavske unije pa je na to odgovoril, da se Fordova družba ne obojavlja, posluževati se najbolj nizkotnih obdolžitve, da zakrije svojo pravo stran. Fordova družba, je dejal, se ne boji komunizma, marveč boji se vlade Zed. držav, ko je bila proglašena, da je že osemkrat kršila Wagnerjev delavski zakon.

PROFESOR PRIPOROČA DALJŠE URE

Chicago, Ill. — Profesor R. W. Stone s čikaške univerze je v nekem govoru, ki ga je imel tukaj zadnji ponedeljek, povdarjal, da bi se moral zakon glede delovnega časa izpremeniti v toliko, da bi dovoljeval normalno zaposlitev 48 ali 54 ur na teden, ne, da bi moral za to plačati delodajalec za čezurno delo. Dejal je, da ni zdaj več nobene potrebe za krajše ure, ki so bile določene, da se zaposli več ljudi ter, da se dvigne kupna moč. — Profesor očitno želi, prihraniti kompanijam denar, ki ga morajo plačati uslužbenecem za čezurno delo.

NA POMOČ ARGENTINE NI RAČUNATI

New York, N. Y. — Ob prihodu v Zed. države, kamor je bil povabljen za vrsto poučnih predavanj, se je dr. E. de Gandia, profesor z univerze v Buenos Aires, zadnji ponedeljek izrazil, da Zed. države ne morejo pričakovati sodelovanja ali vojaške pomoči od Argentine, ako se vpletejo v vojno. Večina argentinskega ljudstva je sicer na strani Anglije in Zed. držav, je dejal, toda neka dobro organizirana manjšina bo dovolj močna, da bo mogla držati deželo v nevtalnosti.

SIJAJEN SPREJEM ZA JAPONCA V BERLINU

Berlin, Nemčija. — Z vsem cirkuškim sijajem so se naziji pripravili, da sprejmejo visokega gosta, japonskega zun. ministra Matsuoka, ki je prišel semkam v sredo. Vsi deli mesta, ki jih utegne Japonec obiskati, so zaviti v zastave. Značilno je, kako je bil nasprotno Rus Molotov lani sprejet na vse bolj preprost način.

VLADA NAJELA PARNIK ZA PREVOZ VOJAŠTVA

Washington, D. C. — Vojni department je objavil v ponedeljek, da je od United States parobrodne družbe vzel v najem njen 24.000 tonski parnik Washington ter, da ga bo uporabil kot pomožno ladjo za prevažanje vojaških čet. Odplutje parnika, določenega po voznem redu ta petek iz New Yorka na zapadno obalo, je bilo preklicano. Podrobnosti glede tega koraka se niso objavile. Na parniku se lahko vozi okrog 5000 vojakov.

KRIŽEM SVETA

Marselles, Francija. — Francoska vlada je zadnji ponedeljek nenadno preklicala dovoljenje, po katerem bi se imelo 348 španskih beguncev izseliti v Mehiko, in sicer zato, ker so ti v vojaških letih. Begunci so bili že na ladji, da se odpeljejo, ko je prišla prepoved.

Atene, Grčija. — Kralj Jurij je prejel zadnji ponedeljek, na predvečer grškega praznika neodvisnosti, od turškega predsednika Imonuja poslanico s čestitkami k junatstvu, s katerim se grške čete bojujejo.

London, Anglija. — Vlada je zadnji ponedeljek izdala odredbo, po kateri se morajo moški, stari 37 let, prijaviti 12. aprila v vojaško službo. Uporabljeni bodo haje za vojaške policijske čete in za drugo podobno pomožno službo.

ANGLEŠKI LETALCI NAPADLI BERLIN

London, Anglija. — Med tem, ko nazijski letalci sipajo bombe na London in druga angleška mesta, so bili pa tudi angleški letalci te dni aktivni, da so napade vračali. Kakor se je objavilo, je bil v nedeljo zvečer z uspehom napaden Berlin in enako tudi razna mesta in imajo naziji svoje vojaške garnizije.

TURKI VARNI PRED RUSIJO

Zagotovilo dobila od sovjetov, da je ne bodo napadli.

Ankara, Turčija. — Ako se bo Turčija zapletla v vojno z Nemčijo, se ji ni bati, da bi ji grozila kaka nevarnost od strani Rusije. To zagotovilo ji je dala sovjetska vlada ta torek zjutraj, povdarjajoč, da bo v takem slučaju ostala nevtalna ter, da ji bo celo pomagala z materijalom. Baj je s pošiljanjem tega materijala že pričela isti dan. — Ta izjava se smatra sicer senzacionalnim, češ, da je z njo Rusija očitno pokazala, da je vse prej kakor v prijateljskih odnosih z Nemčijo, vendar izjavljajo o njej opazovalci, da je popolnoma v skladu s politiko sovjetov, namreč, da se ne bodo direktno vmešavali v noben konflikt, ki njih samih ne ogroža.

PRESTOLICA PRED POIZKUSNO ZATEMNITVJO

Washington, D. C. — V delu so načrti, da se v bližnji bodočnosti izvrši poizkusna zatemnitev tukajšnje prestolice Zed. držav z vsem, kar spada zraven, namreč s simuliranim zračnim napadom, z brnjevanjem "napadalnih" aeroplanov v zraku, žvižganjem siren in rvojenjem protizračnih topov. Predlog, ki ga je stavil poslanec Randolph iz W. Va., je točasno v pretresu pred posebnim kongresnim odborom, ki ima v oskrbi obrambo District of Columbia. Randolph pravi, da so take priprave potrebne, češ, da bi bila prestolica "naravnata tarča" za zračne napade v slučaju vojne ter, da je v nevarni bližini oceana. Zatemnitev, je dejal, bi imela namen, da prebivalstvu včine v zavest važnost obrambnega dela, obenem pa, da bi mu tudi predočila, kaj Anglija doživlja noč za nočjo in, kako je Berlin in enako tudi razna mesta in imajo naziji svoje vojaške garnizije.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

Iz Jugoslavije

Težavno življenje slovenskih viničarskih družin v Halozah in Slovenskih goricah, ki jim vsega najpotrebnejšega primanjkuje. — Sitnosti s poplavami. — Smrt na kosa. — Drugo iz stare domovine.

Obupno stanje viničarjev

Haloze, 21. jan. — Draginja, ki povzroča vedno večje skrbi, najhuje ograža številne viničarske družine v Slovenskih goricah in Halozah. Znano je, da se viničarjem niti v normalnih razmerah ni dobro godilo, da so bili prečestokrat prepušteni usodi in da so bili v teh razmerah po večini brez pravne in socialne zaščite. Itazumljivo tedaj, da je njihovo stanje v sedanjem času naravnost obupno.

Lanska vinska letina je bila izmed zadnjih desetih ena najslabših. Nič boljše ni bilo z ostalimi pridelki. Malenkostne zaloge so po večini že pošle. Kdaj prej, ko je viničar več zaslužil in si vsaj toliko prihranil, da si je v času stiske nakupil nekaj moke, se je danes že maralkaj prestati. Veliko slabše je letos, ko viničar nima privarčevanega zaslužka, da bi si zagotovil živež. Kdor pa še ima kak prihranek, mu bo ta kmalu skopnel pri nakupu najpotrebnejšega. Po viničarskih hišicah je hladno. Soloobvezna mladina je slabo oblečena in premalo hranjena. Ni čudno, da take razmere povzročajo občutne posledice, ki so že sedaj vidni v zdravstvenem pogledu. Zlasti po naših obmejnih viničarskih naseljih pa to tudi ne vpliva ugodno na razpoloženje revnega delovalnega ljudstva, ki živi nekako od miloščine in dobre volje svojih delodajalcev.

Priznati pa tudi moramo, da se v mnogih primerih nič boljše ne godi našim kmetijskim viničarjem, katerih posli so po večini navezani na plačilo v naturalijah. Ker se v sedanjih razmerah malemu kmetu ne godi dobro, je po sebi razumljivo, da je usoda njihovih viničarjev tem hujša in to zlasti zdaj, ob brezposelnosti, ko počiva delo in ko je viničar navezan izključno na to, kar si je skozi leto poleg rednega opravljanja vinogradniških del mimogrede pridelal.

Na meji

Mejne vasi, ki leže na madžarsko jugoslovanski meji pri Subotici, imajo neprestane sitnosti s poplavami, ki jih povzročajo neregulirane reke na madžarski strani. V pozni jeseni je več manjših rek na madžarski strani preplavilo bregove, voda pa se je razlila tudi na jugoslovansko ozemlje. Pozneje se voda ni odtekla, pač pa je ostala na njivah in jih pretvorila v prava močvirja, kar je seveda v veliko škodo tamošnjih gospodarjev in kmetovalcev.

Eksplozija ga je poškodovala

V banovinskem kamnolomu v Kamni gorici na Gorenjskem je bil med drugimi zaposlen tudi delavec Janez Pogačnik.

Ravno je imel opravka pri razstreljevanju skalovja, ko je nenadoma eksplodirala dinamitna patrona in pri tem je velika skala padla Pogačniku na nogo ter mu jo poškodovala.

Smrt na kosa

V Ljubljani je umrl Franc Černič, sprovednik državnih železnic v pokoju star 69 let. — V Turju nad Dolom pri Hrastniku je umrl Jernej Orožen, oče zgodovinarja profesorja Janka Orožna star 84 let. — V Krčevini pri Mariboru je umrl Franc Saks, elektrotehnik.

Statistika

V župniji Trzisce, ki šteje 2400 duš, je bilo v letu 1940 rojenih 7 otrok, 31 dečkov in 26 deklic, umrlo je 16 moških in 18 žensk, skupaj 34 oseb. Najstarejša oseba ki je umrla je bila stara 82 let. Poročenih je bilo 22 parov, trije so se poročili drugje.

Dve nesreči

Posestnikova žena Katrica Lukan iz Podgore, je doma tako nesrečno padla, da si je polomila nekaj rebere. — V Komendi se je triletna delavčeva hčerka Rozika Peterlin toliko časa smukala okoli štedilnika, da je prevrnila na se in leonec vrela vode ter se hudo opekla. — Obe sta morali v ljubljansko bolnico.

Napaden

V ljubljansko bolnico je bil pripeljan 63 letni občinski rezevž France Černe, katerega so pred neko gostilno na Križu pri Komendi napadli bojoviti pretepači in hudo zdelali.

STRUP JE STRUP IN OSTANE STRUP

Na podlagi raznih opozoril in naukov in premogni iz lastne izkušnje vemo, da je protivnerski tisk strup za katoličane in velika nevarnost, da pri nepremišljenih vero uniči. Tisti, ki ta strup poznano smo v vesti dolžni na to svoje prijatelje in sosedje opozorjati. Slabi prijatelj si, če vidiš, da kdo tvojemu prijatelju postavi na mizo strup, pa ga ne opozoriš na to. Morda rečeš, kaj me brigga. Prijatelj morda strupa ne pozna in ga bo pri nepoznanju zavžil. Na tak način je zgubilo na tisoče in tisoče slovenskih rojakov svojo vero. Mi vsi nosimo soodgovornost pri tem, ali hočemo ali nečemo. Katoliški časopisje neprestano opozarja na take strupene nevarnosti. Ali ni dolžnost nas katoličanov, da razširjamo katoliško časopisje? Premišljajmo malo!

Zdaj, ko se je zagotovilo, da ji od strani Jugoslavije več ne preti nevarnost, je pričakovati, da bo Nemčija v najkrajšem času izvršila svoj pričakovani sunek na jug Balkana. Grški grozi s tem, da bo postala glavno bojišče.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevoev po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Table with subscription rates for one year, half year, and three months, including postage for Chicago, Canada, and Europe.

Table with subscription rates for one year, half year, and three months, including postage for Chicago, Canada, and Europe.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. ... Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Jugoslavija žrtvuje za mir

Jugoslovanska vlada dela velike napore, da ohrani deželni mir in da se izogove vojne. Od 14. februarja, ko je bila v bistvu predstavljena Jugoslavija možnost vhoda v 'novi evropski red' s tem, da podpiše pakt z osiščem Berlin-Rim-Tokio po vzorec Slovaške, Rumunije in Bolgarije, si vlada v Belgradu na vso moč prizadeva ohraniti svojo politično notranjo in zunanjo samostojnost kakor tudi zemeljsko neokrnjenost Jugoslavije.

Pritiski, ki se izvajajo na odgovorne jugoslov. činitele v Belgradu, so jako veliki. Ali to niti najmanj ne vneirja odgovornih krogov. Reakcija naroda in javnosti je najzdravejša, kar si jih more kdo misliti. Mobilizacija se je izvršila v najpopolnejšem redu. Ogromne množice naroda se odzivajo z navdušenjem. Javnost in ljudstvo stojita odločno na stališču, da se mora obvarovati državna samostojnost in neodvisnost kakor tudi zemeljska neokrnjenost. Zategadelj so se vlade, narod, vojska in polit. krogi odločili braniti neodvisnost in svobodo Jugoslavije, njene meje in njeno popolno samostojnost tudi z orožjem, kadar bi bile te velike vrednosti ogrožene.

Jugoslavija ostaja verna ideji miru. Toda ona gre v tem s stališča, da ne sme radi miru kapitulirati ali pristati h kompromisu, ki bi ogrožal njeno samostojnost in njeno svobodo. Pogajanja z nemško vlado se vršijo v duhu mednarodne strpnosti, kolikor je te še v Evropi. Italijanski tisk se posebno poudarja, da mora Jugoslavija ohraniti svoj mir. Italijanski tisk napada g. Roosevelta in Združene države ameriške, da so menda te ohrabile Jugoslavijo, njeno vlado in narod v odporu, ki ga Jugoslavija že več kakor mesec dni nudi na diplomat. polju. Brezdvomno je, menijo v Belgradu, vpliv Amerike jako velik. Zanimanje za usodo Jugoslavije je med amer. odgovornimi krogi zelo veliko. Zadnje izjave preds. Roosevelta na časnikarskih konferencah, v njegovem nedavnem zgodovinskem govoru, kakor tudi izjave vojnega tajnika g. Stimsona: kakor je g. Roosevelt govorec o tem, da je Amerika pripravljena priskočiti na pomoč vsakemu narodu, ki se bo uprl Nemčiji, predstavljajo odprt in jasen namig na Jugoslavijo. Jugoslavija in Turčija sta zadnji državi, ki se morata na Balkanu odločiti za odpor ali pa za kapitulacijo. G. Roosevelt je zato v svojih govorih in izjavah posebno poudarjal, da se morata ta dva zadnja balk. naroda upreti, ker bo od tega odvisna tudi usoda Balkana in angleškega odpora tamkaj.

Važen činitelj v tem odločanju je izkrcavanje anglič. čet v Solunu. Jugoslavija je pred tem začela s svojim diplomat. odporom, podpiranim z mobilizacijo in koncentracijo velike vojske v dolini Vardarja, ker je menila, da je v vprašanju obramba njene državne neodvisnosti in njene zemeljske neokrnjenosti. Jugoslavija misli, da se more pogajati z Nemčijo vse dotlej in do tolikšne mere, dokler ni v vprašanju njena polit. in državna samostojnost. Toda pogajati se glede puščanja nemških čet preko Jugoslavije in glede dejanskega sodelovanja z Nemčijo in Italijo v kaki vojni proti Grčiji in Angliji pa proti balkanski neodvisnosti in svobodi, o tem pakt ne govori. Jugoslavija se ne more odpovedati svoji veliki in sveti tradiciji. Ona ni Bolgarija. Ona je bila vedno na strani čuvanja balk. svobode in neodvisnosti. Povsem je jasno, da je morala Jugoslavija tudi sedaj ostati pri tem principu.

Poleg ostalih dejstev, ki se poudarjajo tukaj, je tudi sijajno držanje Hrvatov in Slovencev do celega obstoja Jugoslavije. Hrvaški narod kaže zelo veliko zanimanja za obrambo celokupne jugoslov. neodvisnosti in sodeluje s Slovenci in Srbi v vsej tej borbi. G. dr. Vladko Maček edprto in jasno poudarja, da ne bo nihče v Jugoslaviji dopustil, da bi se dotaknila neodvisnost in zemeljska neokrnjenost Jugoslavije, niti ne dovolil prehoda tujih čet in kršenja jugoslov. nevtralnosti.

Cel položaj Jugoslavije se da po enomesečnem diplomatskem odporu označiti tako, da je Jugoslavija kar naravnost povedala tistim, ki so računali na njeno kapitulacijo, da more ona obvarovati svojo svobodo in svojo neodvisnost in da ni take vlade, ki bi mogla podpisati kapitulacijo, dokler čaka milijon pripravljenih jugoslov. vojakov, da branijo svojo rodno grudo pred vsakim napadom, pa naj bi bil ta še tako silen in jak.

Na jugoslov. javnost so naredili globok vtis številni telegrami, ki so jih izselniške organizacije poslale odgovornim jugoslov. krogom, poleg brzojavk "Hrvat. Bratske Zajednice, "Srp. Narod. Saveza" in slovenskih Jednot. — Jug. Kurir.

tem. Čitatelji našega lista jo lahko naročijo pri: Superintendent of Documents, Washington, D. C. za deset centov. Dovolite nam, da vas prosimo, da pošljete nam eno kopijo lista, v katerem bo poslano objavljeno. Cenili bomo tudi če izrazite svoje mnenje o namenu tega prizadevanja. Vam udani, Frank J. Wilson, Načelnik zvezne tajne službe.

PISMO UREDNIKU OD NAČELNIKA URADA "U. S. SECRET SERVICE"

Washington, D. C.

Za devetdeset odstotkov se je znižalo zgube med ljudmi v letu 1940, ki se dogajajo radi sprejemanja ponarejenih bankovcev. Tekom zadnjih pet let je bila ameriška publika oguljufana na okrog 1 milijon dolarjev letno vsled sprejemanja ponarejenih bankovcev. Tekom leta 1940 so se te zgube zmanjšale in so segale le okrog \$100.000.

Tajna vladna zvezna policija je prepričana, da se je zguba na tem polju zmanjšala le radi tega, ker se ljudi poučuje poznati bolj denar. Prizadevanje, v požkušnjah v tej zadevi obljublja še boljše uspehe, zakar se je to prizadevanje se povečalo v letu 1940.

Kampanja "Poznajte vaš denar," ki jo vodi zvezni urad tajne službe, se vodi po vsej deželi proti zločinu. Želimo iznesti pred javnost potom publicitete najboljše v tej kampanji, potom časopisnih storij, s članki in magazinih in želimo zanesiti tudi izobraževalne pamflete v domove, šole in trgovine in podjetja in učiti Američane vsepovsod, kako se spoznava in iznajde ponarejeni denar.

Naš cilj je, da se zguba, ki jo ljudje trpijo radi ponarejevanja denarja, zniža na najnižji minimum. Zato prosimo sodelovanja od strani časopisja.

Namen kampanje "Poznajte vaš denar!" ("Know Your Money!"), je tudi ta, da se med mladino odstrani skušnjave do kriminalstva, v katerega jih vodi misel, da bi prišli lahkim potom do denarja, potom ponarejevanja. S tem je namen prihraniti tudi davkoplačevalcem denar, ki se troši, ko se zasleduje kriminalce in potem, ko se iste držvi v zaporih kot jetnike, kar povzroča deželni stroške. Tako bo to v korist vsakemu možu, ženi in otroku dežele.

Da bo oddelku tajne službe omogočeno to delo nadaljevati, ter ljudi poučiti o vsem tem, da bodo poznali njihov denar, prilagamo dva matrica, na dva stopca, kjer v besedi in sliki poučuje čitatelje o tem. Pazite na te slike v današnji številki.

Obenem prilagamo brošuro o 32 strani z naslovom "Know Your Money," ki jo je izdal oddelek tajne službe, katera je zelo poučna in daje pouk o

tem. Čitatelji našega lista jo lahko naročijo pri: Superintendent of Documents, Washington, D. C. za deset centov. Dovolite nam, da vas prosimo, da pošljete nam eno kopijo lista, v katerem bo poslano objavljeno. Cenili bomo tudi če izrazite svoje mnenje o namenu tega prizadevanja. Vam udani, Frank J. Wilson, Načelnik zvezne tajne službe.

—

SPOMINI — TROJNI ZLATI JUBILEJ SLOVENSKEGA PRISELJENCA

Holton, Mich.

G. urednik, če se prav spominjam, sem vam bil obljubil daljši dopis v tem jubilejnem letu, v katerem nameravam opisati dogodke, ki sem jih doživel v zadnjih 50. letih. Moče se bom pri tem opisovanju dotaknil nekaterih oseb živih in mrtvih, toda osebnost bo izključena.

Da bo bolj razumljivo, moram poseči nekoliko nazaj, v leto 1890. Takrat, 17. septembra sem prišel domov od vojakov. Služil sem Franca Jožefa pri slavnem pionirskem polku v Klosterneuburgu pri Dunaju. Ta polk je bil razdeljen po celi avstroogriški državi. Pri nas je bilo poveljstvo regimenta in bataljona. Drugi bataljoni so bili po eden v Pragi, Lincu Požunu in Ptujju na Štajerskem: — Fantje, to je moštvo je bilo rekrutirano iz cele države. Večina je bila Nemcev, ki so bili zagrizeni in nasrotni nam Slovancem. Kjerkoli so nam mogli nagajati, so to storili. Sreča je bila, da sem se dunajske nemščine prav v kratkem naučil. Seveda, sem prišel tudi s starejšimi Dunajčani v dotiko, ki so pa bili zmernejši in so že takrat govorili o nekaki avtonomiji vseh avstroogriških dežel. To se je seveda vse politiziralo po gostilnah, ker so Dunajčanje zelo radi prihajali ob nedeljah ven iz mesta na deželo in so nas Slovence prav radi "potrtili." To pa menda zato, ker so nas z vidnim zanimanjem poslušali, ko smo jim zapeli par slovenskih narodnih pesmi. To naj zadostuje o tem vojaškem stanu.

Okolu 15. septembra, sem prišel domov v Gorenjo vas pri Ribnici. Prišedšemu domov, se mi razmere niso prav dopadle ter sem se prihodnje leto pred pustom oženil s pridno deklico, po domače Jezevo Mico, ki mi še vedno gospodinja. Ker je država nam odpuščeni vojakom dovoljevala

KAMPANJSKI AGITATORJI POZOR! Vsem agitatorjem in kandidatom, ki delujejo v letošnji zlati jubilejni kampanji "Amer. Slovenca" sporočamo, da prva doba jubilejne kampanje konča z dnem 31. marcem 1941. Vsi glasovi in vse pošiljatve v ta namen, morajo biti odposlani na Upravo lista tako, da bodo nosili datum poštnega pečata ne kasneje nego 31. marca 1941. Vse pošiljatve, ki bodo nosile poznejši datum poštnega pečata, nego 31. marca 1941. se bodo kreditirale že po novem redu, ki je v veljavi za drugo polovico kampanje to je od 1. aprila do 12. maja 1941, in bodo šteli glasovi polovico manj, od sedanje prve dobe kampanje. Ne pozabite tega in držite se tega določila!

Dogodki med Slovenci po Ameriki. Obiskali so nas Chicago, Ill. — V ponedeljek so nas obiskali Mr. in Mrs. John in Mary Jerina iz Owen, Wis. in z njimi je bila njihova hčer Mrs. Sofie, poročena Mivšek v Waukeganu. Mr. John Jerina je brat pokojnega Mr. Matija Jerina, ki se je ponesrečil zadnji teden in so prišli na pogreb. V bolnišnici Cleveland, O. — Zaradi operacije se je moral podati v St. Alexis bolnišnico Mr. Anton J. Trbovec, urednik "Nove Dobe," ki je glasilo Ameriške bratske zveze. Operacijo je srečno preстал in bo skoro zopet doma. Smrt rojaka pionirja North Chicago-Waukegan, Ill. — V bolnišnici sv. Terezije je umrl tukaj dobro poznani in spoštovani rojak Frank Svete, v starosti 74 let, ki je bival na 901 Wadsworth Ave. Celih 47 let je živel tukaj v naselbinah. Pokojni je oče Mr. Frank Svete-ta, Jr., ki je bil tukajšnji alderman in zelo priljubljen med tukajšnjim prebivalstvom. Rajniki je bil tudi ustanovitelj društva sv. Jožefa št. 53. KSKJ. Zapušča dve hčeri, Mrs. John Repp in Mrs. Andrew Opeka, dva brata, Martina in Antona, sestro Mrs. Frances Jereb in sedem vnukov. — Pokopan je bil zadnji petek s peto sv. mašo iz tukajšnje cerkve Materpe božje na Ascension pokopališče. — Pokojnemu večni mir, ostalim so žalje! Nov grob v Clevelandu Cleveland, O. — Pretekli petek je preminula v Women's bolnišnici Angeline Viemore, rojena Resnik, stara 28 let, na School Ave. Zapušča moža šest letnega sina, očeta in mater, pet bratov, pet sestralic in veliko sorodnikov. Rojena je bila v Maynard, O., odkod se je družina preselila v Res. Pa., kamor so tudi odpeljali njeno truplo, kjer ga bodo položili k večnemu počitku. Vile rojenice Waukegan, Ill. — Prijatelj vile rojenice so se mudile zadnje dni na 1030 Adams Street, North Chicago pri družini Mrs. in Mrs. Louis Cepon in jim pustile v dar krepkega debla prvorojenca. — Castitke!

OVIRA V BEGU (168) (Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs. AS THE SWORDSMAN DASHED FORWARD, TARZAN TRIPPED HIM, HE FELL. MORE GUARDS SPRANG UP, TARZAN SEIZED ONE AND PLUNGED HIM IN THE FACE OF HIS FELLOWS. PICKED HE UP JANE AND FLED THROUGH THE MAZE OF STREETS LIKE A HUNTED ANTELOPE. BUT ALREADY THE ALARM HAD SOUNDED, AND THE GATES OF THE CITY SWUNG SHUT TO TRAP THE FUGITIVES. Ko je onj s turško sabljo skočil naprej, ga je Tarzan izpaktaknil, da je padel. Še več stražnikov je prišlo. Tarzan je pograbil enega in ga zagnal proti njegovim tovarišem. Nafo je pograbil Jane in zbežal z njo po zmedenih ulicah kot poganjana antilopa. Toda, že je bil dan znak alarma in mestna vrata so se zaprla, da vjamejo ubežnike.

TRPLJENJE MISIJONARJEV V VOJNEM ČASU

Zaradi vojska, ki divjajo po vsem svetu, so hudo prizadeti tudi misijoni. V teh strašnih časih preživljajo misijonarji še hujše preizkušnje kakor sicer. Vojska je izčrpala tudi vse vire dohodkov, ki so potrebni za vzdrževanje misijonov. Razni denarni prispevki, ki so jih evropski narodi s toliko požrtvovalnostjo in ljubeznijo zbirali in darovali za misijonske namene, so presahnili. Zaradi vojne so nastale močnejše tudi v trgovskem in bančnem poslovanju, kar občutno ovira delovanje mladih misijonarjev, ki so se pripravljali za svoj bodoči poklic, obleči vojaško suktnjo. Veliko število misijonarjev je moralo zapustiti svoje postojanke; bili so internirani ali pa so iz drugih vzrokov morali vrniti v svoje rodne hiše.

Seznam nedolžnih žrtev med misijonarji še ni popoln. Ni še ugotovljeno, koliko misijonarjev je izgubilo življenje pod ruševinami, ki so jih povzročile bombe; ne vedo za število žrtev podivjanih vojaških tolpa, ki so porazulu armad ropale in morale med prebivalstvom, ki ni bilo zaščiteno. Tudi v krajih, kjer so boljševoiki naščuvali ljudstvo proti veri in duhovščini, je padlo veliko število duhovnikov in misijonarjev. Zadnje poročilo Agencije Fides navaja smrt dveh uglednih misijonarjev iz pariškega zavoda za širjenje svetle vere, ki sta postala žrtev vojnih grozot. Njima sledi dolga vrsta imen misijonarjev, ki so izgubili življenje, izvršujoč svoj teški poklic.

Ves pošteno usmerjeni tisk povečujeje junaško zadržanje katoliških misijonarjev, ki se žrtvujejo na bojnih poljanah in v zaledju in pomagajo ranjenecem in beguncem; skrbe za zapuščene otroke; strežejo bolniškom; pomagajo starim in onemoglim, skrbijo za razbegle vasčane, ki so ostali brez strehe in brez sredstev in so morali zapustiti svoje porušene domove. Misijonarji se žrtvujejo za vse, ki so v stiski, ne glede na vero in narodnost. S svojim nesebičnim postopanjem in nadčloveško požrtvovalnostjo so si pridobili velik ugled in spoštovanje. Ljudstvo jih občuduje, pa tudi Cerkve, ki je vzgojila take sinove.

Ugleden član Agencije Fides piše iz Sanghaja: "Ni moč popisati poguma, vztrajnosti in čudovite požrtvovalnosti in ljubezni do trpečega bližnjega, ki jo izkazujejo kitajski misijonarji domačini in tuji misijonarji žrtvam vojne. Njihov pogum, ne-

strašenost in prezir smrtnih nevarnosti, kadar gre za rešitev bližnjega, je nepopisen. Junastvo katoliških misijonarjev je veliko upanje kitajskega ljudstva, ki občuduje delo teh Bogu posvečenih mož."

O priliki zborovanja v zavodu za širjenje vere je opozoril msgr. Constantini na besede sv. Avgustina, ki jih je zapisal o svetem Ambrožu, milanskem škofu: "Živa in ganljiva je bila skromnost sv. Ambroža, ki je bil najlepši zgled vsem tedanjim škofom in misijonarjem. Škof in misijonar sta svetovaleca, zaščitnika in zaupnika vseh, ki so v stiski. Kakor so bila vrata milanske škofije odprta za vse, tako so odprta vrata misijonskih postojank vsem, ki se zatečejo v njihovo zavetje. Misijonarji so iznajdljivi, kadar je treba pomagati nesrečnim. Sv. Ambrož je najlepši zgled misijonarjem, zgled svetosti in ljubezni do bližnjega."

Današnji vojni časi so oster kamen preizkušnje za uboge misijonarje, ki v daljnih tujih deželah trpijo pomanjkanje, medtem ko se žrtvujejo za svojega bližnjega.

Msgr. Constantini je v imenu kolegija za širjenje vere izrekel misijonarjem pohvalo in priznanje. Posebno pohvalo in zahvalo, da so vzgojili tako junaške misijonarje-domačine, ki bodo vodili vernike, kadar bodo naši misijonarji onemogli in bodo morali zapustiti kraje, kjer so se jali božjo besedo, kjer je tekla njihova mučeniška kri. (Fides.)

NARobe OBRNjen KRUH

Število 13 smatrajo mnogi za nesrečno število. Ponekod pravijo, da ima tudi narobe obrnjen kruh svoj pomen, češ da prinaša zlo in nesrečo v hišo. Mnogo vraž izvirna iz starine in srednjega veka in ljudje se jih prav težko otresejo. Zakaj smatrajo mnogi obrnjen kruh za napoved nesreče? V srednjem veku je imelo vsako večje mesto svojega krvnika ali rablja. Ker je moral tudi on preživljati sebe in svojo družino je vsak dan pošiljal koga k peku po kruh. Tisti pek pa je imel tedaj navado, da je postavil za rablja določen kruh narobe na polico, da se je ločil od drugih. Vsi ljudje so se bali, da bi uživali kruh, ki je bil določen za krvnikovo družino in zato ni niti berač vzel ali kupil narobe obrnjega kruha pri peku.

Turška vlada je poslala nove čete in druga ojačenja na svojo evropsko mejo, kjer grozi nevarnost od nemških čet. Gornja slika kaže turško armado in zračne sile ob nedavnih manevrih.

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

ANEKDOTA

V neki igri je ležal igralec Kainz "mrtev" na odru. Zgodilo se je, da se je ob koncu dejanja zavesa zataknila in obvisela na pol poti, mož, ki jo je upravljal, je ni mogel spraviti dol.

Kainz, ki ga je dolgo ležanje na mrtvaškem odru dolgočasilo, se je končno dvignil, stopil počasi in dostojanstveno k zavesi ter jo potegnil dol, pri čemer je dejal z grobnim glasom: "Ni ti po smrti nima človek miru!"

NAJSTAREJŠI RUDNIKI

Najstarejši rudniki na svetu so rudniki bakra in turkizov na Sinajskem polotoku. Te rudnike so izkoriščali že Egipčani pred 3700 leti, kakor je razvidno iz starih napisov. Za noben drug rudnik ne vemo, da bi bil starejši, čeprav je znano, da so pridobivali rude že prazgodovinski ljudje.

Tudi sloviti rudniki srebra in svinca na gori Lavrioni na Grškem so prastari. O njih grška zgodovina mnogo govori in Ksenofon je zapisal l. 355. pred našim štetjem, da so jih izkoriščali že v pradavnih časih. Tudi Feničani so brzkoneže 1500 let pred našim štetjem pridobivali v Španiji kositer.

MODERNE TORPEDOVKE

Kakor poroča neki angleški novinar razpolaga Anglija z najhitrejšimi malimi ladjami na svetu. Te ladje so najnovejša konstrukcija v britanski vojni mornarici in predstavljajo zaenkrat še tajno orožje.

Kadar brzijo po vodi s hitrostjo 50 milj na uro, se tako približajo valovom, da jih skoro ni opaziti. Kadar plovejo z največjo brzino, jih ne more dohiti noben strel iz vrst pre-

ganjalcev. Vožnja s takšno ladjo povzroči, da se laiku ježijo lasje na glavi. Angleži pravijo, da se dado te ladje vzporediti z letali tipa "Spitfire". V majhnem prostoru za stroje delujejo motorji, ki povzročajo oglušujoč hrup. Proizvajajo na tisoče konjskih sil in povzročajo nemir za pol tucata ekspresnih vlakov.

UMETNO SRCE

Francoski zdravnik dr. Becart, specialist za prenos krvi, je izumil majhen stroj, ki obstoji iz neznatne črpalke, dveh cevi, dveh kanalov ter stojala s števcem in regulatorjem. Ta stroj je baje sposoben nadomestovati človeško srce.

Priprava poganja kri v srce, in sicer z rednim ritmom 60 do 100 utripov na minuto. Prehudega navala krvi se ni bati, a tri vključila modro, belo in rdeče, omogočajo točno odmerjanje števila utripov, ki se po potrebi zviša ali zniža.

Znano je, da se se prof. Carrel v New Yorku s polkovnikom Lindbergom dolgo trudil, da bi zgradil umetno srce, dr. Becartu pa je to sedaj uspelo. Njegov izum bo imel gotovo velik pomen za obravnavanje srčnih bolezni ter bo omogočilo nove raziskave o vprašanju življenja in smrti.

NAJTRŠA KOVINA

Zveza ameriških kemikov je javila v svojem glasilu, da se je nekemu njihovem članu posrečilo iznajti nov način spajanja kovin, ki da najtrdnejšo kovino na svetu. Če ima v lestvici trdote diamant št. 10, se ta spojina označuje z 9.8. Ta umetno pridobljena spojina se po trdnosti torej najbolj približuje diamantu in je z diamantom ni mogoče rezati ali deliti. O postopku, ki

je že patentiran, povedo samo to, da sta glavna dela spojine premog in element titan. Strokovnjaki pravijo, da bo iznajdba postavila na glavno vse dosedanje pridobivanje jekla in vse industrije s tem v zvezi, zlasti izdelovanje modernega orožja.

MODRA PRIMERA

Avgust Močni je imel dvornega norca Kyaua, ki s svojim dovtipom nikomur ni prizanašal. Nekega dne ga je kralj pri mizi vprašal, kako je mogoče, da donajajo številni in visoki davki kraljevi blagajni vendarle tako malo dohodka. Kyau je vzel kos leda in ga izročil svojemu sosedu s prošnjo naj ga da spet svojemu sosedu in tako naprej, dokler ne dosepe led do vladarja. Tako je šel kos leda skozi roke vseh ministrov in visokih uradnikov in samo neznamenit košček je prispel do Avgusta Močnega. "Tu vidite, veličanstvo," je dejal Kyau "na kakšen način postajajo vaši davki voda."

NI RAZUMEL

Rekrut je bil zelo nezadovoljen z uniformo, ki so mu jo dali pri vojaki. Ker je bila premajhna, se mu na noben način ni hotelo posrečiti, da bi zapel gumb pod vratom. S tem zapenjanjem je imel toliko opravka, da ni opazil častnika, ki se je nenadno pojavil pred njim. Zato ga seveda tudi ni mogel pozdraviti. Častnik pa ga zato ni kaznoval, kajti zavedal se je, da ima pred seboj novina, pač pa mu je ljubeznivo dejal:

"Če ti je premajhna, pa pojdi po drugo. Tak ne smeš hoditi okrog. Ali ne veš, da nosiš uniformo vojaka Njegovoga Veličanstva kralja?" "A, tittakooo," je zajecjal rekrut. "Jaz sem pa mislil, da je bila narejena zame."

"ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

V NAJEM

dam prenovljeno stanovanje s štirimi sobami. Električna, gas in gorkota, ali brez tega. Cena nizka. Vprašajte pri Josephu Kukman, 1837 W. Cermak Rd. Chicago, Ill.

Advertisement for Dr. John J. Smetana, Optometrist, located at 23 Let Izkusnje, 1801 So. Ashland Avenue, Tel. Canal 0523. Hours: Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

TO IN ONO IZ DOMOVINE

Nova nalezljiva bolezen svinj

Na raznih krajih v Sloveniji se je v zadnjem času začela pojavljati nova nalezljiva bolezen svinj. Je to nalezljiva ohromelost, ki se kaže po posebnih znakih. Ta bolezen se je zlasti pojavila v celjskem okraju, kot v Dramljah, Sv. Juriju pri Celju, Škoflji vasi, Teharjih in Celju. Pa tudi pasja steklina se je v celjskem okraju zelo razširila, zato so bile oblasti prisiljene odrediti strogi pasji kontumac.

Staro kopaljšče odkrili

V Hrvatskem Zagorju, v vasi Donji Semnici so odkrili staro rimsko kopaljšče z zdravilno vodo. Strokovnjaki so po različnih najdbah dognali, da so te najdbe ostanki nekdanjega rimskega kopaljšča. Kopaljšče je zdaj last trgovca in posestnika Petra Kondresa iz sosednjih Sutinskih toplic, ki pravi, da bo dal na mestu zgraditi moderno kopaljšče. Kapital je že zagotovljen.

Nesreča

Na novega leta dan je šel kapucin p. Rafael Bogataj maševat na Bukovico, selško podružnico. Odpeljal se je z rednim avtobusom, ki pa zaradi poledele ceste v Praprotnem ni mogel več naprej. Ker se je mudilo, je duhovnik izstopil in nadaljeval peš. Na spolzki cesti pa mu je spodrsnilo in je tako nesrečno padel, da si je zlomil roko v rami. Imel je še toliko moči, da je šel ljudem v cerkev povedat, da ne bo sv. maše. Po zdravnikovem nasve-

tu je moral v bolnico.

Nesreče

Pri smučanju se je ponesrečil 13 letni krojačev sin Fric Znidar s Ceste na Dobrovo pri Celju. — Prav tako se je ponesrečil pri sankanju 5 letni sinek postajenačelnika Rvald Carman v Smarju pri Jelšah. — V Trnovljah pri Celju se je pa doma polil z vrelim čajem triletni dlnarjev sinek Alojz Cilenšek. — Vsi trije so morali v celjsko bolnico.

Nova maša

Na Stefanovo je v Zagorju pel novo mašo g. Ivan Križaj, sin rudniškega nameščena. Bila je to redka slavnost za zagorsko dolino, samo hud mraz je nekoliko zadržal, da ni bilo še večje udeležbe iz doline in okoliških krajev. Novomašniku je govoril kanonik Dr. Zerjav.

Zmrznjena so našli

Ko so šli ljudje na sv. Treh kraljev dan k prvi maši v Borovnico, so našli na potu ki pelje iz Borovnice v Pristavo, zmrznjena maša, v katerem so kmalu spoznali posestnika Franca Koširja iz Laz pri Borovnici. Vsekakor je Košir moral prejšnjega dne ponoči iti proti Pristavi in ker je mož že star, pot pa na nekaterih mestih strmata, mu je najbrže spodrsnilo, da je padel. Zaradi oslabelosti se ni mogel več porati in je zmrznul.

Širite in priporočajte list "Amerikanski Slovenek!"

KNOW YOUR MONEY And Avoid Loss Due to Counterfeits

TO THE AMERICAN PUBLIC:

The United States Secret Service and your police wish you to KNOW YOUR MONEY, and through this nation-wide educational program aim to suppress the major crime of counterfeiting.

CHIEF WILSON

Observance of these few simple rules will safeguard the pocketbooks of the Nation. Therefore, I urge every person to carefully study the rules and to follow them.

The United States Secret Service is grateful for the whole-hearted cooperation which it has always enjoyed from your police officers, and we now solicit the assistance of every American citizen in this effort to prevent crime through this modern method of education, instead of the age-old method of prosecutions and imprisonment.

Chief, U. S. Secret Service.

HOW TO DETECT COUNTERFEIT BILLS

1. KNOW YOUR MONEY!

2. COMPARE the suspected bill with a genuine of the same type and denomination. Observe carefully the following features:

- (a) PORTRAIT: Genuine is lifelike; stands out from blue background which is a fine screen of regular lines; notice particularly the eyes. The counterfeit is dull, smudgy, or unnaturally white; scratchy; background is dark with irregular and broken lines. (b) SEAL: On genuine, sawtooth points around rim are identical and sharp. On counterfeit, sawtooth points are usually different; uneven; broken off. (c) SERIAL NUMBERS: Genuine have distinctive style; firmly and evenly printed; same color as seal. Counterfeit, style different; poorly printed; badly spaced; uneven in appearance. (d) PAPER: Genuine bills are printed on distinctive paper containing very small red and blue silk threads.

3. RUBBING a bill will NOT prove whether it is genuine or counterfeit; ink will rub off of either.

4. REMEMBER—NOT ALL STRANGERS ARE COUNTERFEITERS, BUT ALL COUNTERFEITERS ARE LIKELY TO BE STRANGERS.

4. REMEMBER—NOT ALL STRANGERS ARE COUNTERFEITERS, BUT ALL COUNTERFEITERS ARE LIKELY TO BE STRANGERS.

TYPES OF CURRENCY

The only three types of currency printed by the United States Government for circulation are:

- 1. FEDERAL RESERVE NOTES, which bear GREEN serial numbers and seal. 2. UNITED STATES NOTES, which bear RED numbers and seal. 3. SILVER CERTIFICATES, which bear BLUE numbers and seal.

PORTRAITS

Denominations of bills may be identified by portraits, as follows:

Table with 3 columns: Name (WASHINGTON, JEFFERSON, LINCOLN, HAMILTON, JACKSON, GRANT, FRANKLIN), Unit (on bill), and Value (\$1.00, \$2.00, \$5.00, \$10.00, \$20.00, \$50.00, \$100.00 bills).

MR. IN MRS. 36 LET

Predsednik Roosevelt in njegova žena praznujeta na dan sv. Patricija po leg spomina irskega patrona tudi oblatnico svoje poroke. To leto je bila 36. obletnica in slika kaže Mrs. Roosevelt, ko pripenja ob tej priliki svojemu sobegu zeleno cvetlico.

BRZOJAVNO

pošiljanje denarja v Jugoslavijo in Italijo je zdaj edino priporočljivo in svetujemo vsem, da se zdaj le tega načina poslužujejo. V ta namen tu navajamo gene jugoslovanskim dinarjem, v katerih so stroški za brzojave vključeni. Pošiljatelji so prošeni, da nakazujejo svoja nakazila le v ravnih svotah na sto. To je po 100; 200; 500, itd. kakor so cene tu navedene.

NAŠE CENE DINARJEM SO ZDAJ:

Table with 2 columns: Amount in Dinars (Za \$ 3.20 to \$ 10.00) and Amount in Dinars (100 Din to 1000 Din).

Cene italijanskim liram:

Table with 2 columns: Amount in Lira (Za \$ 5.85 to \$ 22.75) and Amount in Lira (100 lir to 500 lir).

Pri višjih cenah poseben popust. Vse pošiljate naslovite na:

JOHN JERICHO

1849 W. CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS

Sotesčan:

"Dedinja grajskih zakladov"

POVEST IZ DAVNINE

"To se ne bo zgodilo. Od danes naprej ste pod mojim varstvom. Jaz sem prijatelj vašega zaročenca. Rad se ukvarjam s takimi zapletljaji, zato bom posvetil vaši zadevi posebno pozornost. Treba je previdnosti, ker so vaši nasprotniki prav tako previdni in zvičajni..."

"Oh, vzemite me s seboj!" ga je prosila s solznimi očmi. "Tukaj ne morem ostati."

"Jutri pridem po vas," ji je obljubil s moško besedo. "Tako jk se bo zmrščilo." "Vaš trud ne bo zaman, ako mi pomagate do pravice..."

"Pred zakonom smo vsi enaki. Zbral bom dokaze ter jih predložil sodišču. Zau-pajte, dan rešitve je blizu..."

Mladenka je sklenila roke in rekla: "Hvala vam!"

6.

Grajski oskrbnik Bunc je bil pred sodiščem ponovno zaslišan. Njegova krivda je spadala v poglavje kazenskega zakonika o izsiljevanju in nevarni grožnji. Preiskovalni sodnik mu je pregledal obisti; ni pa mogel dognati, kdo je tista oseba, ki je hotela spraviti v grob pravo Gizelo dedinjo grajskih zakladov. Preiskovalni sodnik je navijal na vso moč z vsemi mogočimi vprašanji oskrbnika Bunca, ki se je pa spretno izvijal in ni mu bilo moč dokazati zločina, dasi so ga na sodišču hudo sumili. V resnici on zločina ni izvršil. Zgodilo se je pa vse tako in zato sta vedela sama dva, to sta lažna dedinja na gradu in grajski pisar Bistan.

Lažna dedinja Gizela se je zlobno in hinavsko uveljavila na dvoru. Knezu se je znala vedno bolj laskati in nastavljala se mu je ob vsaki priliki in ga tako zapletala v svoje pajčevine. Z Bistanom sta naredila načrt, da se morate mlade Gizele, ki je bila prava dedinja po bogatem graščaku Robertu, katerega je tudi imela lažnjivka na svoji vesti, znebiti na vsak način. Delala sta načrte, da jo spravita za vedno iz sveta.

Nekega popoldne, ko se je knez nahajal z doma se je mlada grajska deklica sprehajala po cvetočem parku za gradom. Poleg nje je skakal mali psiček, za katerim je Gizela tekala po parku. Razposajeni psiček je smuknil skozi vraven nahajajoči se gozd. Tam je začel bevskati in lajati. Gizela je stopila za njim, da bi vide-la kaj laja. Komaj stopi za gosto mejo, jo zgrabijo močne roke, ki so ji z nekim posebnim ovitkom zamašile usta in zakrile oči. Gizela je udahnila neki sladki vonj, padla v nezavest, iz katere se je zbudila potem šele pri omenjenem oglarju. Ta zločin je izvršil Bistan. Odvedel je deklico k oglarju, naročil, da jo imajo skrito in nikomur ne povedo o tem, dokler ne pride po njo.

Na gradu je nastalo veliko začudenje, ko je izginila mlada Gizela. Toda kneza je znala lažnja dedinja nalagati, da so deklico poslali neki sleparji na grad, ko so pa uvideli, da so igro izgubili, so izginili z deklico. Knez ji je verjel in nekateri drugi in nihče se ni ukvarjal ne brugal, da bi iskal mlado deklico.

Ko je bil knez Julijan še mlad in samec je bil zaljubljen tudi v grofico Matildo.

Sad mlade ljubezni se je pokazal. Matilda je porodila sina, ki so ga krstili za Milana. Mati ga ni imela pri sebi in je bil odgojen drugje. Knez Julijan je moral na zahtevo staršev poročiti drugo. Matilda se je pa pozneje poročila z grofom Jermanom, kateremu so zamolčali Matildino preteklost. Mladi Milan je ob šolskih počitnicah hodil večkrat na Robovje, kjer se je igral z mlado Gizelo. Ko je bil Milan star 18 let se je skrivaj zaročil s komaj petnajst let staro Gizelo. Na Robovju samem, pa so takrat vladale čudne reči. Staremu grajščaku se je iz tujine predstavila mlada deklica, kot njegova nečakinja, ki ni bila nihče drugi, kakor ona, ki je bila potem lažna dedinja na Petrinju pri knezu Julijanu. Grajščak Robert je padel v njene mreže. Svojo ženo je pogнал, ki je kmalu nato umrla od žalosti, ko je videla, kaj se je zgodilo na gradu. Ko je ostal grajščak Robert sam, ga je sleparka napravila, da jo je proglasil za svojo dedinjo in ji dal v oporoki zapisati vse. Oporoko je sleparksko sestavil pisar Bistan, ki je bil z lažno Gizelo v zvezi ter sta si obljubila, da si bosta premoženje razdelila. Ker stari Robert le ni hotel izdihniti naravne smrti, sta mu nekoč pripravila strupa, ki ga je nevedoč zaužil in bilo ga je konec. Tako je prišla lažna hinavka do tega, da se je predstavljala, da je ona nečakinja pokojnika in edina dedinja Robertovega bogastva. Mlado pravo nečakinjo pokojnega grajščaka Roberta pa sta hotela spraviti s sveta, da bi jima ne delala napotja pri zlobnih načrtih.

Ko pa je Milan izvedel, da je njegova zaročenka prava Gizela izginila, jo je začel iskati. Njegova mati grofica Matilda pa mu je povedala in obrazložila prizadevanje zloglasne plemkinje Gizele, kako je prevarila pokojnika, da jo je v oporoki proglasil za svojo pravo nečakinjo in ji dal zapisati vse, ter mu je namignila, da v tem, da je tako neznanokam izginila mlada Gizela, mora imeti gotovo prste vmes lažna dedinja na dvoru. Milana je to podžgalo. Sklenil je, da bo iskal mlado deklico toliko časa, da jo najde.

Mlada Gizela se je nahajala več dni v popolni nezavesti. Drugi dan je kmalu zvečer privozil do oglarja v gozdu voz in iz njega sta stopila dva moška. Ko sta poprašala po deklici sta oglarjeva povedala, da je še vedno v nezavesti. Z voza sta vzela krsto in položila deklo v njo in jo zaprla. Odpeljala sta.

Na okoliškem pokopališču sta zbudila grobarja in mu naročila, da naj čimpreje izkoplje grob in krsto pokoplje. Umrla da je mlada deklica z zelo nevarno kužno boleznijo in da je zdravnik in oblast ukazala, da se ima pokopati takoj.

"Tako jk bom storil. Še bolje pa, če mri-ča postavita v mrtvašnico, jaz bom proti jutru, ko pride luna izkopal grob in jo pokopal."

"Storite to gotovo," sta mu zabičala tujca in sta odšla.

(Dalje prih.)

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

ČUDOVITA URA

Na svetu je vse polno zanimivih stvari, o katerih vemo prav malo. Tako imajo v Beauvaisu astronomsko uro, ki je lahko primerjamo z uro v Strassbourgu. Visoka je 12 m. v premeru meri prav toliko. široka oziroma debela pa je 2,82 m. Sestavljena je iz 30.000 delov in ima 52 kazalcev ter veliko lutk oziroma osej. To uro žene sedemnajst: "motorjev," ki tečejo s pomočjo uteži in ki se vsak teden dvignejo nazaj do vrha. Te uteži so precej težke, saj nekatere tehtajo tudi po sto kilogramov. Iz tega se da sklepati, da je bilo treba čedne teže, da je šla ura brez navajanja, kakor pravi legenda. Kakor vsaka legenda, vsebuje tudi ta o uri v Beauvaisu nekaj resnice: eden sedemnajstih motorjev gre sto let, ne da bi ga bilo treba naviti. To je čist, ki se sproži samo enkrat na leto in se takrat na uri pokaže koledar, ki pokaže premakljive praznike.

KEDAJ JE BIL VESOLJNI POTOP?

Sloviti italijanski učenjak, profesor Rafael Bendandi je na podlagi znanstvenih raziskovanj baje določil čas vesoljnega potopa. Odkril je štiri majhne planete v območju asteroidov, in pravi, da je privlačna sila mnogih majhnih nebesnih teles v tem območju vplivala na geološki razvoj zemlje. Iz študija o spremembah planetarnih gibanj je baje dognal, da je bil vesoljni potop leta 2687 pred Kristusom.

J. M. Trunk

Bolgari so se odločili za Hitlerja, toraj za Nemčijo, kjer so že dvakrat izgubili. Morda ni bilo drugega izhoda? Ne vem. Gotovo se bodo na to sklicevali, kakor se sklicujejo Slovaki. Nočem soditi, še manj obsojati. Po mojem bi se morali ustavljati, dasi bi bilo brez španja. Nemško nasilstvo se bo zlomilo, časi morda še ne danes. V kakšnem položaju bodo tedaj Bolgari? Ko bi se bili ustavljali in podlegli, bi bili pri končnem obračunu na boljšem kakor bodo, ker so se udati. Kakor rahla sapica je tu pa tam zapihalo, ko se je omenjala neka slovenska skupnost, omenjal "veliki slovanski stric ali brat" tam v Moskvi. Well, v sedanji Moskvi bo težko kak stric ali brat, dasi je celo ta Moskva eno reka, ki štokne Bolgare pod nos. Bolgari so dobili svobodo po drugih, po carski Rusiji, zdaj bi bilo na njih, da sami nekaj pokažejo in doprinesejo nekaj žrtev, dasi morda brez upanja, to bi jim bilo pomagalo, upanja na Nemčijo, da nekaj dobijo, jih bodo varala.

Kmalu bodo pretekla tri leta, odkar je bil aranžiran v Pittsburghu tisti slovenski dan. Vsaj "Proletarec" stoji dogmatično na stališču, da je bila le komunistična roba. Morda. Razmere v domovini so bile pa tedaj take, da so nujno zahtevale skupen nastop, ako naj pride do nastopa in z nastopom do neke pomoči. V slovensko skupnost spadajo tudi komunisti. Gospoda okoli "Proletarca" se je držala proč. Nevarnost se je malo polegla, in slovenski dan je le komunističen dan, in gospodje se ne morejo dosti prehvaliti, da so stali proč. Morda, pravim zo-

Jaz bi bil ves za skupen nastop, pa sem prišel s shodom v zvezo le, ker se je nekaj pisalo o "trunkovcih." Povedal sem svoje mnenje o skupni nevarnosti, obenem sem pa tudi svaril pred nevarnostjo, da komunisti skušajo napeljati vodo na svoj komunistični mlin. To je bilo vse. Pozneje pa je gledalo, kakor bi bil jaz ta dan aranžiral, in bi pri tem na račun komunistov ne odpadlo dosti. In po treh letih "Proletarec" še vedno tava v strahu pred fajmoštri in njih zvezki s komunisti.

Proč ste stali kot Slovenci in to grize.

Radi nekega postopanja bolgarske policije, je angleški zastopnik povedal par gorljivih Bolgarom. Smatral, da jih je za zapadno civilizirane, pa ne postopajo po zapadno civiliziranih običajih. Well, danes je težko določiti, kje se ta zapadna roba pričinja ali jenja, in se začne kaka manj zapadna roba. Morda je še zapadno ako Hitler pozivlja na razgovore v svoje gorsko gnezdo. Zapadno bi ne bilo, ako bi se kdo ne odzval. Če sta odšla iz Beograda v Berchtesgaden, dva ministra in je zadnje dan odšel tja tudi sam regent Pavle, je to le znak zapadnih manir v politiki in diplomaciji. Ako pa se komu zastavi pri "razgovorih" nož na prsa, kdo drugi odloči, ali je to zapadno — civilizirano.

POSLUŠAJTE vsako nedeljo prvo in nato starejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaja 1360 kilocycles.

Jacob Gerend Furniture Co.
 Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.
 704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.
 Telefon: 35 — Res. 4080-W

"ŽIVI IZVIRI"
 je krasna knjiga, ki govori o trdnem rodu Brjanov. Zanimiva povest, ki more vsakega zanimati. Spisal jo je znani slovenski pisatelj IVAN MATIČIČ, ki je spisal knjigo "Na krvavih poljanah".
 Knjiga vsebuje 411 strani, tiskana na finestnem knjižnem papirju, platnice klasično moderno opremljene, vezana v platno.
KNJIGA STANE S POŠTNIHO \$2.00
 Naroča se od:
Knjigarna Amerikanski Slovenec
 1849 W. Cermak Rd. -:- Chicago, Illinois

Učite se angleščine iz Dr. Kernovega ANGLEŠKO - SLOVENSKEGA BERILA
 "ENGLISH-SLOVENE READER"
 kateremu je znižana cena in stane samo: **\$2.00**
 Naročila sprejema
Knjigarna Amerikanski Slovenec
 1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Zanimivi romani

katere je spisal

Karl May

Vas povedejo s svojimi pripovedovanji okrog sveta. — V njegovih romanih srečujete vse razne ljudi. Z romanom potujete skozi črno Afriko, skozi divje kraje Indije, skozi ameriške pokrajine, kjer srečujete življenje Indijancev. Naša Knjigarna ima v prodaji 14 njegovih interesantnih romanov, ki so:

- BELA REKA** (4 knjige) s slikami 624 strani. Vsebinska: — Dvojniki. — Pred vojnim sodiščem. — Ob Uruguaju. — Črez mejo. Cena 4 knjigam.....\$1.50
- DOLINA SMRTI** (4 knjige) s slikami 630 strani. Vsebinska: — Miss Alma. — Derviš. — Spletke in zanke. — Pekel. Cena vsem 4 knjigam.....\$1.50
- IZ BAGDADA V ŠTAMBUL** (4 knjige) s slikami 627 strani. Vsebinska: — Smrt Mohameda Emina. — Karavana smrti. — Na begu v Evropo. Družba En Nasr. Cena vsem 4 knjigam.....\$1.50
- KRIŽEM PO JUTROVEM** (4 knjige) s slikami 598 strani. Vsebinska: — Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kako sem v Meko romal. — Pri Šamarih. — Med jezidi. Cena vsem 4 knjigam.....\$1.50
- PO DEŽELI ŠKIPETARJEV** (4 knjige) s slikami 577 strani. Vsebinska: — Brata Aladžija. — Koča v soteski. — Mirid. — Ob Vardarju. Cena vsem 4 knjigam.....\$1.50
- PO DIVJEM KURDISTANU** (4 knjige) s slikami 594 strani. Vsebinska: — Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema. Cena vsem 4 knjigam.....\$1.50
- SATAN IN IŠKARIJOT** (12 knjig) s slikami 1704 strani. Vsebinska: — Izseljenci. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Nevarnosti nasproti. — Almaden. — V tleh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Pueblo. — Rešeni milijoni. — Dediči. Cena vsem 12 knjigam.....\$3.50
- SOBOLJAR IN KOZAK** (4 knjige) s slikami 592 strani. Vsebinska: — Kozak števika deset. — Na sledu. — Ob Bajkalskem jezeru. — Doznov. Vse 4 knjige.....\$1.50
- SUŽNJI** (12 knjig) s slikami 1885 strani. Vsebinska: — V Kairi. — Konji in ljudje v svetu. — V grobnici in po puščavi. — Bele sužnje. — V levjem brlogu. — Jezero krokodilov. — Abu Hamsa Mija. — Ob ravniku. — Zadnji lov na sužnje. — Ljubite svoje sovražnike. — Na sirabah. — Ugnan. Vseh 12 knjig.....\$3.50
- V CARDILLERAH** (4 knjige) s slikami 625 strani. Vsebinska: — Gran Chaco. — Puščavnik. — Lov na Sendadora. — Božja sodba. Vse 4 knjige.....\$1.50
- V GORAH BALKANA** (4 knjige) 576 strani s slikami. Vsebinska: — Kovač Šimen. — Zaroka z zaprekami. — V golobjaku. — Mohamedanski svetnik. Vse 4 knjige.....\$1.50
- WINNETOU** (12 knjig) s 1733 stranmi s slikami. Vsebinska: — Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Nšo-Či, lepa Indijanka. — Prokletstvo zlata. — Za detektiva. — Med Komanči in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetou roman. — Sans Ear. — Pri Komančih. — Winnetoua smrt. — Winnetoua oporoka. Vseh 12 knjig.....\$3.50
- ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU** (4 knjige) 624 strani s slikami. Vsebinska: — Med drvarji divjega zapada. — Na Butlerjevi farmi. — Dvoboj za življenje. — Potopljeni zakladi. Vse štiri knjige.....\$1.50
- ŽUTI** (4 knjige) s slikami 597 strani. Vsebinska: — Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Končno. — Rih in njegova poslednja pot. Vse štiri knjige.....\$1.50

Vsi ti zgoraj navedeni romani se naročajo skupno z vsemi zvezki ali knjigami, ki so navedeni pri zgorajšnjih cenah. Za posamezne zvezke, kateregakoli romana je cena 45c. Zato se priporoča, da vsak naroči vse zvezke vsakega romana, ker na ta način pridejo zvezki ceneje, kakor pa če bi jih posamez naročali. Z vsakim naročilom je poslata potrebni znesek. Po C. O. D. knjig ne pošiljamo, razven če naročnik želi, da se mu pristojbina za C. O. D. njemu zaračuna. Naročila naslovite na:
Knjigarna Amerikanski Slovenec
 1849 W. Cermak Rd. -:- Chicago, Illinois

SVOJI K SVOJIM!

Slovenci, slovenska društva in slovenska podjetja, naročajte svoje tiskovine vedno le v slovenski tiskarni. — Naša tiskarna izdeluje vse tiskovine za posameznike, društva in druge, LIČNO in POCENI.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West Cermak Road, Tel. Canal 5544 Chicago, Illinois